

Biblioteca Figueras: Centre d'Estudis d'Història Contemporània

La Biblioteca Figueras fou fundada l'any 1967 per suplir la manca, en aquells moments, de biblioteques especialitzades en història contemporània d'Espanya. En un principi la Biblioteca centrà la seva atenció en el període 1931-1939; al cap de poc temps amplià el camp d'interès a tot el s. XX i a finals del s. XIX, i últimament, de resultes d'una important donació, es preocupa també dels països d'Amèrica Llatina.

La Biblioteca començà com a institució privada, semiclandestina; als quatre anys es convertí en Centre d'Estudis d'Història Contemporània (creà un Consell Assessor i donà beques); el 1976, amb l'inici de la democratització del país, obrí les portes al públic; el 1978 es convertí en Fundació, amb la qual cosa els seus fons, avui d'un valor incalculable, han passat de ser únicament propietat del seu fundador i actual President, Sr. Josep M. Figueras, a esdevenir part important del patrimoni col·lectiu de la ciutat. El 1979, la Fundació inaugurà un nou local dissenyat especialment per a biblioteca, dotat de l'utilitatge més modern i amb una capacitat de magatzem de 80.000 llibres. La sala de lectura,

amb 50 seients, és utilitzable també per a col·loquis i conferències.

La Fundació té Biblioteca, Hemeroteca i Arxiu. La Biblioteca, de 55.486 volums, comprèn, entre d'altres, la biblioteca de l'exiliat català J. Puig Arnaus, el fons de llibres d'història de Catalunya del llibreter Joan Marca, els llibres d'història de Pau Vila, el fons de l'Institut d'Economia Americana sobre Amèrica Llatina, el lot Southworth sobre Guerra Civil, etc. A l'Hemeroteca figuren 3.240 títols de diaris i revistes. L'Arxiu comprèn materials diversos i arxius personals. Entre aquests, l'arxiu Ossorio i Gallardo, l'arxiu Vicenç Guarnier, l'arxiu Pere Mestres o l'arxiu Ramon Porqueres; entre els materials diversos destaquen la col·lecció de cartells polítics (5.135), cartes (1.732), manuscrits, postals, bitllets, cromos, segells polítics, adhesius, ensenyes, etc.

La CDU no era una bona classificació per a un fons tan especialitzat. Per això, després de consultar altres biblioteques especialitzades de l'estranger (la de l'Internacional Institut voor Sociale Geschiedenis, d'Amsterdam, la del

Centre de Recherches et d'Études Historiques de la Seconde Guerre Mondiale, de Brusselles, o la Bibliothèque de Documentation Internationale Contemporaine de Nanterre), es decidí, com ho havien fet aquestes institucions, de seguir una classificació pròpia. Per això la

Biblioteca ha organitzat el seu fons segons un sistema decimal, en què els termes Front Popular, Collectivitzacions o Reforma agrària —per dir-ne alguns— supleixen els clàssics química, física o medicina, lògicament absents de la Fundació.

Una mostra de l'esplèndida col·lecció de cartells de la Biblioteca Figueras.

La Fundació, a més d'oferir el seu fons especialitzat a tots els investigadors, ha donat beques, ha publicat llibres, ha organitzat actes i conferències, ha promogut exposicions i ha participat en actes organitzats per altres entitats.

Fins al 1982, l'única font de finançament de la Fundació ha procedit de la bona voluntat del seu President i fundador, Sr. Josep M. Figueras, qui no es limità a preocupar-se per adquirir tota classe de materials, sinó que, a més, adquirí un local, el féu dissenyar i pensar especialment per a biblioteca i l'equipà amb les instal·lacions més modernes. És un cas únic de mecenatge —que nosaltres sapiguem— en el camp de les biblioteques. A partir de 1982, per un conveni amb la Generalitat de Catalunya, la Biblioteca Figueras queda adscrita a l'Arxiu Nacional de Catalunya i, a canvi, rep una petita subvenció anual.

La seu de la Biblioteca és al carrer Marquès de Sentmenat, 35-37, baixos. És oberta totes les tardes, de 4 a 8.

Val la pena de subratllar que a la Fundació han treballat

professionals eficients, que han deixat la seva empremta en la bona marxa de l'entitat. Així, la ment matemàtica de Concepció Martínez fou extraordinàriament útil a l'hora d'organitzar-ne la classificació; els coneixements polítics de Lluís Anglada resultaren insubstituïbles per a una perfecta classificació de la gran quantitat de documentació produïda pels diversos partits; les fitxes, tècnicament perfectes, d'Assumpció Estivill o Montserrat Soler ens han fornint unes classes quotidianes de catalogació. Últimament, Roser Pintó s'afanya en la més perfecta catalogació de cartells, mentre M. Rosa Bellpuig lluita contra la polseguera dels llibres americans... A tots ells, la institució els dona, des d'aquí, les més expressives gràcies.

Maria Capdevila

Directora de la Fundació Figueras